

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ВШТІП Академія прикладних наук у Познані (Польща)
Університет менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)
Університет третього віку у Громадці (Польща)
Університет економіки у Бидгощі (Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (Польща)
Жешувський університет (Польща)
Поморська Академія в Слупську (Польща)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща)
Гартмут Дюбек Товариство економічного і структурного розвитку з обмеженою
відповідальністю (Німеччина)
Хмельницький національний університет
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗВО «Подільський державний університет»
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Державний біотехнологічний університет м. Харків
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Калуський політехнічний фаховий коледж

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
**«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне
забезпечення»**

Бережани – 2024

УДК 654.071
С 76

*Рекомендовано Вченою радою ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
(Протокол № 3 від 31.10. 2024 року)*

Рецензенти:

*І. Ф. Баланюк, доктор економічних наук, професор
М. В. Диха, доктор економічних наук, професор
А. Д. Чикуркова, доктор економічних наук, професор*

Редакційна колегія:

*к.е.н., доцентка М. С. Пономарьова (голова); д.е.н., професорка Д. І. Шеленко (замісник);
dr. n. sp. Grzegorz Konieczny; dr. n. e. Paulina Kolisnichenko, д.е.н., професорка Л. С. Сас.,
член-кореспондент, д.е.н., професор Шпикуляк О. Г., к.е.н., доцентка Т. О. Гуренко;
к.е.н. М. Р. Куляк, к.т.н., доцентка Р. М. Лещій*

Відповідальна за випуск:

докторка економічних наук, професорка С. М. Судомир

«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2024. С. 289.

ISBN 978-617-7823-77-2

Проведення конференції зареєстровано в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»: Посвідчення № 529 від 27.09.2024 р.

У збірнику вміщено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції **«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення»** ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», що відбулася 23 жовтня 2024 року у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут».

Збірник охоплює основні напрями інженерно-економічних наук.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

@ ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

Андрійків Леонард		
Шеленко Діана, Хрінівський Юрій	Особливості успішного підприємця як суб'єкта агробізнесу	81
Ярема Любов	Загальна економічна оцінка запровадження ринку землі	83
РОЗДІЛ 4. ТУРИЗМ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ		86
Герасимів Зоряна	Розвиток туризму з дотриманням екологічних вимог	86
Луговий Богдан	Бережанський замок як об'єкт пізнавального туризму	88
Островська Надія	Перспективні напрями розвитку музейної справи та музеєзнавства	90
Підлужна Олена	Стан, особливості та перспективи туризму у воєнний та післявоєнний періоди	92
Соловей Ірина	Сучасний стан та основні тенденції на ринку туристичних послуг	94
РОЗДІЛ 5. МЕНЕДЖМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ		97
Диха Марія, Диха Валерій	Організація освітнього процесу в умовах війни	97
Жигулін Олександр, Овчаренко Анна, Чебан Петро	Еволюція життя під час воєнного стану	100
Івасюк Надія, Долішняк Адріана	Державні підприємства як механізм соціальної стабільності	102
Ємець Ольга, Вігірінський Андрій	Особливості формування стартового капіталу в умовах сталого розвитку	104
Захарова Наталя	Особливості кредитування суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки	107
Козлов Денис	Впровадження «зелених» робочих місць як інноваційний чинник формування якості трудового життя	109
Кізляр Олександр, Диха Марія	Інноваційна сприйнятливість міст щодо імплементації цифрових рішень та розвитку розумної інфраструктури	111
Судомир Світлана	Формування результативної системи менеджменту	115
Осипенко Світлана	Виклики та перспективи запровадження проєктного менеджменту на рівні громад	117
Ляшок Андрій, Мацерук Артем	Інструменти регулювання зовнішньої торгівлі	119

Чикуркова Алла	Формування та реалізація конкурентних стратегій в управлінні економічним розвитком підприємств	121
Щебликіна Інна, Щебликіна Зоя	Управління персоналом як складова стратегічного та мотиваційного менеджменту підприємства	123
РОЗДІЛ 6. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТЕХНІКИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ АПК		126
Білик Степанія	Взаємодія м'якоті бульб картоплі з робочими органами сільськогосподарських машин	126
Диня Володимир, Дудка Світлана	Способи зароблення рослинних решток на поверхні поля у ґрунт	128
Дубчак Наталія, Кирик Олег	Обґрунтування конструктивної схеми очисника головок коренеплодів і його розрахунки	130
Єлецька Тетяна	Вплив кормової високобілкової добавки на фізіологічний стан молочних корів	132
Чвартацький Ігор	Оптимізація автотранспортної логістики в період збирання врожаїв зернових	134
РОЗДІЛ 7. ОРГАНІЗАЦІЙНО–ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ		137
Бабінець Василь, Попенчук Юрій	Сучасний стан української енергосистеми: проблеми, виклики та перспективи	137
Бунько Василь, Дарморіс Петро, Белов Володимир	Спосіб секціонування електричних мереж на основі параметрів навмисних та аварійних відключень	139
Бунько Василь, Бунько Назарій, Гарасимчук Анастасія	Цифровізація трансформаторних підстанцій – як основа майбутньої енергетики	141
Бунько Василь, Коцемир Олександр, Коцемир Денис	Обґрунтування захисту трансформаторів напруги від ферорезонансних процесів	143
Дарморіс Петро, Потапенко Микола	Підвищення надійності функціонування електричних мереж	145
Козирський Володимир, Бунько Василь	Аналіз термомеханічних характеристик попередньо деформованої пружини зі сплаву nitinol при їх використанні в тепловому двигуні для генерації електроенергії	147
Клендій Петро, Ганьбергер Олег	Регулювання швидкості повітря в колекторі пневмомережі шляхом регулювання частоти обертання електропривода вентилятора	149

Андрій ЛЯШОК,
аспірант спеціальності 051 «Економіка»,
Хмельницький національний університет,
Україна
Артем МАЦЕРУК,
аспірант спеціальності 051 «Економіка»,
Хмельницький національний університет,
Україна

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

У процесах інтеграції економіки країни у світове господарство важливу роль відіграє регуляторна політика держав, використання широкого спектру інструментарію за допомогою якого створюються умови стимулювання експорту або обмеження імпорту.

Стан та тенденції зовнішньоторговельної діяльності є в прямій залежності від зовнішньоекономічних зв'язків, зовнішньоекономічної політики відносно певних країн. Стан та проблеми зовнішньоторговельної діяльності України описано у публікації [1]. З початком повномасштабного вторгнення Росії на територію України зовнішньоторговельна діяльність зазнала суттєвих трансформацій. У публікації [2] описано тенденції зовнішньоторговельної діяльності України під призвою війни, проаналізовано обсяги експорту та імпорту України, сальдо зовнішньоторговельного балансу України протягом 2010-2023 рр., низку регуляторних змін, які Україна запровадила від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України, для створення умов функціонування галузей економіки та життєдіяльності людей в умовах війни, а також проаналізовано зовнішньоторговельний оборот між Україною та Польщею. Війна Росії проти України вплинула не лише на зміни в структурі зовнішньої торгівлі України, але й спричинила зміни в інших країнах світу. Роль України у системі світоцивілізаційного розвитку описано у публікації [3]. Від початку повномасштабної війни в Україні прийнято низку регуляторних змін щодо регулювання зовнішньоторговельної діяльності, переліку товарів критичного імпорту, роботи банківської системи в період воєнного стану для забезпечення розрахунків тощо, зокрема [4-7].

Набір інструментарію регулювання зовнішньої торгівлі охоплює митне регулювання та інструменти нетарифного регулювання, які включають будь-які заходи державної політики, відмінні від тарифних, які потенційно можуть мати економічний вплив на міжнародну торгівлю, змінюючи кількість та/або ціну товарів і послуг, які є об'єктом зовнішньоторговельних зв'язків [8, с. 37].

Структура нетарифних заходів регулювання міжнародної торгівлі розроблена групою експертів з питань нетарифного регулювання (GNTB) спільно з групою багатofункціональної підтримки (MAST) у 2009 р. [9]. На зовнішньоторговельну діяльність між країнами та доступ на зовнішні ринки все більше впливають заходи державного регулювання внутрішніх виробничих і

торговельних відносин (технічні бар'єри у торгівлі, санітарні і фіто-санітарні заходи, правила визначення країни походження товару, обмеження на післяпродажне обслуговування, обмеження, пов'язані зі збутом, внутрішні і експортні субсидії), які відображені на рисунку 1.

Рис. 1. Класифікація нетарифних заходів регулювання міжнародної торгівлі, складено за [9, с. 11].

Інструментарій, спрямований на стимулювання експорту національних товаровиробників, а також норми митно-тарифного та нетарифного регулювання імпорту постійно удосконалюється і розширюється. Використання набору інструментів регулювання зовнішньої торгівлі змінюється відповідно до співпраці країн на основі двосторонніх та багатосторонніх угод, членства у міжнародних об'єднаннях або статусу третіх країн, відносно взаємодії з союзами тощо, детальний опис яких буде предметом окремого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Диха М.В., Лямець І.А. Зовнішньоторговельна діяльність України: стан, проблеми, перспективи. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості.* 2021. № 1(23). С. 108-117. URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/324/303>

2. Dykha M., Dykha V. & Konieczny G. FOREIGN TRADE ACTIVITY OF UKRAINE AND POLAND. International Interdisciplinary Scientific Journal "Expert". 2024. 1(3). 29-44. DOI 10.62034/2815-5300/2024-v1-i3-002

3. Dykha M., Dykha V. Ukraina w systemie przemian cywilizacyjnych świata i innowacyjnego rozwoju. *Poland: Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu*. 2022. T. 52 (2). P. 149-162. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_52.pdf

4. Про перелік товарів критичного імпорту. Постанова КМУ від 24.02.2022 № 153; «Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту» (назва у редакції постанови КМУ від 07.07.2022 р. № 761 із змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp220153?an=7>

5. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану. Постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 р. № 18 із змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/PB22027?an=1>

6. Деякі питання товарів критичного імпорту. Постанова КМУ від 16.03.2022 № 289 із змінами та доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220289>

7. Деякі питання здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, зокрема транспортних засобів, в умовах воєнного стану. Постанова КМУ від 20.03.2022 р. № 330. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220330?an=1&lang=ua>

8. Guidelines to Collect Data on Official Non-Tariff Measures / UNCTAD Trade Analysis Branch. Geneva: UNCTAD, 2014. 38 p.

9. Evenett S.J. Effective Crisis Response and Openness: Implications for the Trading System / Simon J. Evenett, Bernard M. Hoekman, Olivier Cattaneo. Washington: IBRD, 2009. 362 p.

Алла ЧИКУРКОВА,

д.е.н., професорка, завідувачка кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
ЗВО «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський,
Україна

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Конкурентні стратегії – важлива і невід’ємна складова сучасних ринкових відносин. Це спосіб отримання стійких конкурентних переваг шляхом конкурентної боротьби, задоволення потреб споживачів, які стають все більше вибагливішими до товару або послуги. Конкурентні стратегії допомагають підприємству здійснити шлях від тієї позиції на ринку, яку вона має, до бажаної. Це здійснюється шляхом адаптації до зовнішніх сил (конкуренції, ринкових змін, розвитку технологій), а також за допомогою визначення і приведення ресурсів компанії відповідно до можливостей, які відкриваються перед підприємством [1].

На нашу думку, найбільш дієвим підходом в контексті розв’язання проблеми ефективності управління економічним розвитком підприємств лісової